

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
B7A) — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
învoială

Unitatea

din CLUJ.
Nr. 13 1934
EXEMPLAR LEGAL.

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Solia Papei

Sâmbătă, în 23 Decembrie trecut, ochii lumii au fost ațintiți, ca de atâtea ori în zile grele, asupra Vaticanului. Se știa, că în acea zi colegiul cardinalilor va prezenta Sfântului Părinte, după datină, urările și bunele doriri ale Bisericii, de sărbătoarea Nașterii Domnului și pentru noul an. Prilej obișnuit pentru Capul creștinătății de a face declarații importante. Și de a da directive însemnate pentru drumul viitorului.

Cam așa s'au petrecut toate și de astă dată. Altfel însă decum se aștepta lumea.

Cardinalii s'au prezentat, cu fastul și ceremonialul tradițional. Decanul colegiului, Card. Granito Pignatelli di Belmonte a tălmăcit gândurile mai însemnate din viața de un an a Bisericii, stăruind mai ales asupra „Anului Sfânt”, care a covârșit în importanță și rod spiritual toate așteptările. Lumea întreagă, toate rasele și clasele, dela regi până la șomeri, s'au adunat în jurul Catedrei lui Petru, uniți cu toții în aceeași credință, în aceeași dragoste și aceeași speranță a mântuirii. — Centru, animator și îndrumător incomparabil al acestei mari migrațiuni de popoare a fost Sfântul Părinte însuși. Care totuși, ajutat vizibil de Domnul, a avut uimitoarea rezistență și putere de a continua neîntrerupt și munca de administrație a Bisericii.

Se credea, că Sfântul Părinte va răspunde printr'un discurs mare, spunându-și gândul și părerea despre situația generală, internațională, mondială, în care ne găsim în clipa de față. Papa n'a făcut așa. A vorbit scurt, dând întregi întrevederi aer de intimă și strictă familiaritate. — Se bucură, din toată inima, de binefacerile „Anului Sfânt”, care a fost cu adevărat un an al mântuirii, mereu înnoite și repetate în atâtea mii de suflete. Despre stările din lume însă nu vrea să vorbească. A vorbit doar un an întreg. Sunt triste și încurcate din cale afară. De altfel, s'au spus până acum atâtea vorbe și atât de inutile. Pentru că toate izvorite din o strămtă și arogantă înțelepciune omenească. Care însă este neputincioasă în vârtejul noiei lumi, în care se sbat intrigi și contraste, contradicții și tratative, dând veacului nostru înfrățirea unei noi istorii a omenirii.

Are totuși Papa de spus un cuvânt în mijlacul acestui vâlmașag de nesiguranțe și desorientări. Un cuvânt al Său, singurul care i-se pare propriu și potrivit, singurul care îmbrățișează problema în întregul și în adâncul ei, pe când toate celelalte, născute din omenească înțelepciune și sforțări, rămân la suprafața lucrurilor și l-se par lipsite de temei. Acest cuvânt atotcuprinzător, pe care îl dă ca directivă și poruncă supremă pentru ceasul de față și pentru întreg noul an, tuturor credincioșilor Bisericii, este acesta: Rugăciune! Și al doilea: rugăciune; și al treilea iarăși: rugăciune! Asta să o faci, neînțecat, stăruitor, fierbinte, toți cei cari doresc pacea, cari vreau binele omenirii sbuciumate, cari se trudesc pentru bunăstarea familiei umane. Astăzi mai mult decât oricând lozinca noastră trebuie să fie îndemnul Mântuitorului: se cade pururea a se ruga și a nu înceta. Numai alotputernicia divină, mila divină, mai poate întoarce spre bine nenorocirile ceasului de față.

Iată programul pentru anul în fața căruia stăm. Cu toată inima și cu tot cugetul și cu toată puterea noastră: Domnului să ne rugăm!

Țara la răspântie

Asasinarea primului-ministru I. G. Duca — Cutremurarea țării —
O răbufnire a păgânismului modern — Intre Hristos și satana

(*) Președintele consiliului de miniștri, Ion G. Duca, a fost răpus mișelește. Crima s'a petrecut Vineri, 29 Decembrie 1933 seara. În ceasul când la Blaj pleca, lin și blând, spre zarea veșniciei canonicul Dr. Ioan Coltor, patru gloanțe de revolver au răsunat pe peronul gării Sinaia, stingând brutal o viață în floare și sfărâmând prostește o putere de care România avea nevoie.

Dela o margine la alta, țara s'a cutremurat, înfiorată, la vestea acestei grozăvii fără seamăn. Prieteni și adversari politici plâng, cu aceeași sinceră durere, destinul tragic al omului; și toți cei buni privesc cu groază prăpastiile viitorului nostru.

Ion G. Duca, omul care pleacă dintre noi înainte de vreme, a meritat din plin lacrimile tuturor. A fost bun și nobil, cinstit și drept. A plecat de jos și s'a ridicat până la culmea vieții publice; prin talent și muncă. Firea a fost generoasă cu el: i-a dat daruri multe. Cari toate ajunseseră acum la plină maturitate și putere de creație. Stejar de pe culme, izbit năpraznic de trăsnet, în plină vigoare și tărie — destin, în fața căruia inima omenească se înfioară și plânge.

Dar crima dementă dela Sinaia n'a fost una de toate zilele. N'a doborât numai un exemplar de elită din codrul neamului. Prin tot mobilul ei politic și urmările fatale pe care le va avea, ea se împletește adânc în viața țării însăși. Detunăturile sinistre, cari au înfiorat valea Prahovei, sunt un crâncen semnal de alarmă. Umblăm pe margini de prăpastii și lumina focului de revolver deschide perspective amețitoare.

Mai întâi, este clar și firesc, că fulgerătoare dispariție a lui I. G. Duca pune țara într'o vâdliță și grea încurcătură. Il aștepta o operă de guvernare grea, care răzîma direct și în prim rând în persoana lui. Dar, să ne consolăm cu vechea înțelepciune a optimismului de ocazie: nimeni nu-i indispensabil. Vom avea alt prim-ministru. Cu foc și sabie, ordinea se va restabili. Guvernarea va începe și steagul căzut va fi purtat înainte, în altă mână. — Problema națională și de stat este prin aceasta rezolvită? Nici pe departe!

Rămâne, anume, deschisă întrebarea esențială: cum s'a ajuns aici? Cu atât mai chinătoare, cu cât este vorba de un asasinat politic, născut dintr'o stare de spirit și din teorii în cari făptuitorii jură, socotindu-se, de sigur, martirii „României noi” pe care o pregătesc. Și nu sunt singurii cari cred așa. Sunt mulți. Și destul oameni maturi și cu carte. I-a prins pe mulți febra „guvernelor tari”, a ordinelor care se ține cu forța împotriva dreptului

și a legii, a binelui născut din violență, a naționalismului integral nutrit din ură și progrom. Este o adevărată „școală a glonțului”, care s'a făcut în numele dragostei de neam, o exaltare a violenței, propovăduită cu crucea lui Hristos în mână. Școală care tinde să schimbe firea blajină, de creștinească blândeță și iertătoare milă a poporului nostru.

Intre împrejurări normale, într'un organism social sănătos, astfel de curente n'ar putea prinde. Sau, mai bine, s'ar reține din ele ceea ce este bun, ceea ce corespunde nevoilor vremii pururi setoasă de înnoiri și adaptări la realități mereu schimbate, eliminându-se exagerarea periculoasă, fanatismul exaltat și tulbure. — Dar aici e răul cel mare:

Rând pe rând, viața publică se păgânizează. Moare idealul creștin. Piere spiritul păcii, a dreptății și a iubirii. Nu mai avem încredere în conducători, nici respect față de autorități. Fiindcă nu este autoritate fără Dumnezeu, izvorul și păzitorul ei. Plăcerea, câștigul, aurul, puterea sunt idolii la cari ne închinăm. Vicleșugul, intriga, calomnia sunt armele de luptă. — E mirare că, în fața acestui proces de decădere fără precedent, mulți pierd nădejdea, iar alții cearcă să facă o nouă rânduială?! Cu forța, la nevoie!

Două drumuri ne stau în față și două perspective. Unul, pe care îl arată asasinatul dela Sinaia, născut din ură, răzimat pe forță, ținut cu violență. Este drumul păgân al păcatului, al Satanei. Altul: idealul creștin al păcii, al dreptății și al iubirii, cu ajutorul cărora s'a făurit până acum sufletul și țara românească. — Familia, școala, și Statul să înțeleagă, măcar acum, că nu este mântuire decât prin Hristos și evanghelia lui divină!

Astria noi pe cerul Bisericii. Sfântul Părinte dela Roma a ținut, în 21 Decembrie, cu fastul obișnuit, un consistoriu secret, urmat îndată de unul public. Obiectul principal al adunării a fost votul cardinalilor privitor la iminenta ridicare solemnă între sfinții Bisericii a fericitilor: *Giovanni Bosco*, fondatorul Salesienilor; *Pompilio Maria Pisotti*, preot în ordinul „școalelor pii”; *Maria Michela del ss. Sacramento*, fundatoarea Servitoarelor sf. Sacrament și „carității”; și *Luisa de Marillac*, văduva Le Gras, împreună-fundatoare a societății „filcelor carității”.

După raportul, bogat și exact, făcut de Card. Laurenti, prefectul Congregației Riturilor, asupra vieții, virtuților și minunilor săvârșite de Domnul prin pomeniții fericiti, Cardinalii și-au dat, pe rând, votul cerut pentru canonizare. S'a fixat apoi ziua de 15 Ianuarie pentru ținerea consistoriului semipublic, când se va da și votul patriarhilor, arhiepiscopilor și episcopilor aflători la acea dată în Cetatea eternă și când se va proclama solemn trecerea fericitilor în șirul sfinților.

În același consistoriu secret s'au numit titulari pentru șapte scaune arhieresti vacante și au fost anunțate numirile de episcopi făcute dela ultimul consistor, ținut la 16 Octombrie, în număr total de 22. — În consistorul public, la care a participat tot clerul înalt al Romei, Papa a anunțat canonizările pomenite, cerând rugăciunile tuturor pentru a dobândi lumină și darul de Sus.

Conciliu ecumenic? Unele gazete ne-au adus, din Roma, știrea, că Vaticanul face serioase pregătiri pentru convocarea Conciliului ecumenic, întrerupt la 1870 din cauza turburărilor politice din Italia de atunci. Pius XI ar fi hotărât să chieime pe episcopii lumii la continuarea lucrărilor rămase neîncheiate. Sinodul ar mai trata, de sigur, și alte probleme, pe care vremurile le-au pus de atunci încoace în primul plan al preocupărilor bisericesti. Se pretinde că se va proclama, cu acest prilej, ca dogmă de credință „adormirea”, respectiv înălțarea la ceriu a Preacuratei. — Știrea are încă nevoie de confirmare.

Ceasul despărțirii

Trista solemnitate a înmormântării canonicului Dr. Ioan Coltor

In viață, canonicul Dr. Ioan Coltor a făcut mult bine, a șters multe lacrimi, a revărsat multă veselie, a turnat nădejde și încredere nouă în mii de suflete zdrobite. Murind înainte de vreme, ne lasă moștenire o covârșitoare durere, griji multe și lacrimi din belșug. Ne părăsește în vremuri grele, deosebit de frământate și învălmășite. Luptând în prima linie, dintru început, el le cunoștea mai bine decât oricare altul tainele și problemele, găsea soluțiunile, mobiliza energiile și prietenii întinse, pentru izbândă.

Acum s'a dus. Nu-l mai avem. Cu cine-l vom înlocui? Dumnezeu singur știe. Noi una vedem: am suferit pierdere ireparabilă. Și dacă ne mai trebuia o dovadă, am avut-o: înmormântarea. A fost grandioasă și zguduitoare biruință a durerii, cum n'a mai văzut bătrâna noastră catedrală dela moartea lui Bunea până acum, în ultima zi a anului de jale 1933. Mii de oameni, dela miniștri până la cerșitori, au venit din toate părțile țării, unii pe jos cale de 30 km. să dea cinstea din urmă blândului dispărut. Și au plâns cu toții, lacrimi sincere, fierbinți. A plâns Iuliu Maniu și atâția foști miniștri, au plâns oratorii, a plâns familia lui restrânsă și a plâns la fel marea familie a celor prezenți. N'a rămas ochiu uscat și inimă care să nu se fi cutremurat de durere. Pentru că toți l-au iubit. Toți l-au stimat. Toți au crezut în talentul lui. Toți au așteptat lucruri mari încă dela munca lui, totdeauna entusiastă, niciodată interesată.

Pompă mare și tristă: tropare înfiorate, flori și coroane cernite, mulțimi cu ochii 'n lacrimi, toată această covârșitoare icoană a durerii unei Biserici și a unui neam, a vădit încă odată, definitiv, că am pierdut pe unul dintre cei mai buni, cei mai mari și, de bună

seamă, cei mai iubiți ai noștri. — Cu lacrimi și cântări să-l însoțim pe drumul din urmă, de-acasă până la mormânt.

Prohodul

Prin tainica rândulală a lui Dumnezeu, fulgerul morții l-a atins pe marele vestitor al cuvântului divin în ziua de Crăciun, după predica din catedrală; iar înmormântarea a avut loc în 31 Decembrie, ultima zi a anului, care s'a potrivit a fi o Duminecă.

Prietenii mulți și mari, veniți din toate părțile țării, s'au grăbit la trista, solemnitate. Deodată cu p. ep. Valeriu Traian Frențiu, au sosit din Cluj dnii I. Maniu și Al. Vaida, Dr. Emil Hațieganu, Dr. Valeriu Pop și alții, cari, toți, s'au prezentat la P. mitropolit Vasile pentru a-l exprima adâncile lor condoleanțe.

La orele 2 d. m. corpul neînsuflețit al decedatului a fost dus, pe brațe de preoți, în cortegiul sărbătoresc, la biserica catedrală, unde a fost așezat pe catafalc. Tot timpul, o companie de soldați din Alba Iulia a dat onorurile ce se cuveniau unui comandor al ordinului „Ferdinand”, și purtător al altor mari decorații: mare ofițer al „Coroanei României” și comandor II. al „Vulturului României”. Fanfara Regimentului a întonat imnuri de jale.

Prohodul l-a celebrat p. episcop. V. Tr. Frențiu, asistat de mare sobor preoțesc. Cântările au fost executate de prof. Ioan Moldovan și de corul catedralei, condus de prof. C. Cherebeșiu.

Catedrala n'a putut cuprinde lumea câtă s'a grăbit la înmormântare. Au venit cete mari de țărani din toate satele; unii din depărtări considerabile. Blajul întreg, cu mic cu mare.

Foiața „Unirii”

In memoriam

Panegiric rostit la moartea canonicului
DR. IOAN COLTOR

de **Dr. Victor Macaveiu**
canonic f. vice-președinte al Senatului

„Stricatu-s'a bucuria inimei noastre, întorsu-s'a întru plângere jocul nostru. Căzut-a cununa capului nostru. Vai nouă, că am păcătuit. Pentru aceasta s'a întristat inima noastră, de aceea s'au întunecat ochii noștri”. (Plângerile prorocului *Ieremie*, 5, 15-17).

Sărbătoarea Nașterii Domnului din acest an, alătura de bucuria credinței, ne-a adus nouă, celor dela Blaj și celor ce au cunoscut pe canonicul dr. Coltor, o mare, nemărginită durere.

Cine dintre cei cari în ziua I a de Crăciun au ascultat sf. Liturghie în Catedrala aceasta, și au auzit la predică cuvântul solemn și gralul fermecat al canonicului Coltor, cine și-ar fi adus aminte, că astăzi, de pe același amvon, să se rostescă cuvântul funebru pentru pomenirea aceluiași dr. Ioan Coltor?

Un sfert de oră după scoborirea de pe amvon, abia ajuns la locuința sa, a avut o hemoragie cerebrală, și de atunci, din patul de dureri și chinuri el nu s'a mai ridicat, până

alaltă seară la orele 930, când sufletul lui mare și-a părăsit lăcașul pământesc, ca să-și ia sborul spre veșnicie.

De Luni dimineața până Vineri, alaltăseară, a ținut lupta din urmă a omului cu destinul, hărăzit altfel nouă tuturor. Zi și noapte în jurul patului său de suferință au rasunat, neîntrerupt rugăciunile noastre, ale colegilor, ale prietenilor și admiratorilor, ale rudeniilor sale. Doctori vestiți și devotați au pus la încercare toate cunoștințele și experiența lor, pentru a-l ține în viață și a-l reda sănătatea.

Liturghiile din biserici și chiar taina mare a Ungerii de pe urmă administrată Marți seara, invocarea Preacuratei Fecioare Maria, rugăciunile către Sfânta Tereza a Pruncului Isus, al cărui cult îl popularizase la noi atât de mult adormitul în Domnul, și a cărei statueta de marmoră împodobește camera lui de primire, abia de câteva zile sosită din Italia, de lângă marelui dom din Pisa, toate acestea nu l-au adus darul vindecării trupesti.

Și iată, de alaltăseară, canonicul Coltor nu mai este între cei vii. — Trupul lui va porni, peste câteva clipe, spre lăcașul odihnei pământesti, iar sufletul lui mare, nobil, curat, a trecut în fața judecării lui Dumnezeu.

Moartea unui om este totdeauna sguduitoare, pentru celce l-au cunoscut, și mai ales pentru cei ce l-au iubit.

Adânc ne-a sguduit și mare este deci și

durerea noastră, a celor ce înconjurăm astăzi acest sicriu, nemărginită durerea surorilor, a cumnaților, a nepoților și nepoatele sale. Adânc și sincer este regretul și durerea prietenilor și colegilor săi, nu se poate descrie în cuvinte durerea Bisericii, al cărei slujitor mare și credincios a fost canonicul Ioan Coltor. — Nemângălată este populația acestui orașel, al cărui cel mai distins fiu a fost adormitul în Domnul, și plină de desnădejde este mulțimea mare de popor, mulțimea mare de nevoiași și de oameni bătuți de soarte, cari găseau ușă deschisă și mână largă — din puștinul mijloacelor sale materiale — la canonicul Coltor. Și lacrimi am văzut, zilele acestea, în ochii tuturor țărănilor și țărancilor din acest jur, cari s-au perândat la poarta lui, ca să pândească o șoptă, ca să primească o veste despre starea sănătății lui, pe care să o ducă în satele lor, ca să știe oamenii, ce mai este cu d-l Coltor dela Blaj!

Și în mijlocul acestei dureri obștești, în mijlocul acestui doleu general, îmi revine mie greaua sarcină de a spune un cuvânt de mângâiere pentru alinarea acestei dureri — mie, care am fost atât de aproape de el, în slujbă comună pentru Biserică și neam, locuind de aproape zece ani sub același acoperiș, un singur părete despărțindu-ne, mie care îl întâlneam zilnic, ca să stăm de vorbă comentând faptele zilei și chibzuind, alătura cu alți 2-3 tovarăși, cele bune și de folos pentru viitorul Bisericii și al neamului nostru!

Tot jurul. Preoți și intelectuali din tot județul. Și alții mulți de departe. Dintre aceștia notăm, în fuga condelului, pe dnl:

Iuliu Maniu și Alex. Valda-Voevod, foști prim-miniștri, Emil Hațieganu, Voicu Nițescu, Ioan Pop, Valer Pop, Gh. Crișan, foști miniștri, pâr. canonic Al. Brebanu și Ion Agârbiceanu; pâr. D. Maniu, Ionel Pop, foști vice-președinți ai Camerei; Al. Borza și T. Deculescu, foști secretari generali; Al. Baba, Căpălneanu, Plattner, Aron, D. Roman, Mircea Valda, Adam, Popa, Todoran, Bogdan, Simion Nemeș, foști și actuali parlamentari, d. Ilarie Holom, Ștefan Pop, Dr. Miclea, foști prefecți, d. Simeon Ghizdavu, actualul prefect al județului; apoi d. Aug. Callian, director general în minister, d. Adrian Oțolu, administrator al Băncii Naționale; Emil Negruțiu, consilier agronom, Nicolae Negruțiu, dir. de liceu, Ing. Ion Negruțiu, Ing. Adrian Pop, Hariton Moldovan, Eug. Hațieganu, E. Moldovan, Iosif Boilă dir. lic. Mera, primarul Dănilă Boilă, Bogdan N. Pop, prof. R. Albu, preotul Simu, Dr. Z. Boilă, Dr. V. Hopârtean, adv. P. Vodă, Ing. Bozdog, Dr. I. Boilă, protopopul I. Domșa, I. Simu, E. P. Bota, A. Folea, E. Magda ș. a. o mulțime de intelectuali al căror nume ne scapă.

Cuvinte de rămas bun

Prohodul încheiat, pâr. canonic *Dr. Victor Macavelu* zugrăvește, în vorbe duloase și cu glasul înecat de plâns, licoana vieții celui dispărut. Cuvântarea — pe care o publicăm în altă parte a gazetei — a stors lacrimi din ochii tuturor. — La fel, cuvintele rostite de pâr. canonic *I. Agârbiceanu*, în numele eparhiei Cluj-Gherla și a pâr. episcop *Iuliu*, pe care boala grea a tatălui său i-a reținut dela această solemnitate. — „Agru“ pierde în canonicul Coltor pe președintele organizației arhidiecezane și pe unul din primii inițiatori și luptători ai săi. Durerea lui a tălcut-o președintele, *Dr. Valeriu Pop*, scoțând în evidență mai ales spiritul apostolic și evanghelic pe care a căutat să-l ducă în frământarea vieții adormitul în Domnul, realizând prin aceasta programul esențial al Agrului.

Și atunci, în clipele acestea, când este așa de aproape dispariția în groapa rece și a ultimelor rămășițe pământești ale celui care a fost prietenul Coltor — de unde voi scoate eu cuvântul *mângâierii*? Unde voi găsi tăria glasului, ca să abat durerea voastră, a celor de față? Cum voi găsi cuvântul potrivit, care să verse puțin balsam pe rana produsă de moartea canonicului Coltor? Cu ce vom umplea golul produs în sufletele voastre, de veste, ce pare încă de necrezut, a despărțirii pentru totdeauna de dânsul?

Despărțire, care vine pe nepregătite, despărțire pe care nu o așteptam încă.

Pentru că, atunci când cineva se apropie de o anumită vârstă, când boala ori slăbiciunea trupeză vine ca un prevestitor al morții, cu ani, măcar cu săptămâni înainte — atunci pare că te împaci mai ușor cu celace este sorocit tuturor. — Însă atunci, când moartea lovește, pe neașteptate, un om în floarea vârstei, în cea mai perfectă deplinătate a facultăților sale sufletești și trupezii, atunci când talentul primit la naștere se întregeste și cu maturitatea minții și a experienței de viață, când toți ai tăi, când neamul și biserica ta așteaptă să culeagă *toată roada minții, a experienței, a puterii tale de judecată și de muncă*, o, atunci moartea ne apare în chipul dușmanului, care frânge, zdrobește, care ucide fără folos, care vrea să-ți zădărnicească toată opera, toată clădirea ce ți-ai plănuț-o în in-

Doliul Partidului Național-Tărănesc

Într'adevăr dragostea de neam și dorința de-a asigura, în reuniuni atât de grele, drepturile Bisericii sale mereu primejduite, l-au dus pe canonicul Coltor în primul rând al luptătorilor politici. În chip firesc, s'a întregat și a muncit, cu toată convingerea, în rândurile partidului național-tărănesc, unde talentul său multilateral, firea nobilă, cultura aleasă și caracterul desinteresat l-au pus curând între cei dintâi fruntași, câștigându-i prietenii multe și distinse și respect necontestat. Prin moartea lui, partidul a suferit și el o mare pierdere. Durerea lui au tălmăcit-o doi oratori: dnii *Dr. Deculescu* și *Dr. Adam Popa*. Dăm, în cele următoare, vorbirea dlui Dr. Deculescu, fost secretar general la ministerul sănătății, în timpul când Dr. Coltor a fost ministru subsecretar de stat al acestui departament:

„La ploasa datorie, care cerea să aduc și eu salutul ultim corpului neînsuflețit al fostului ministru Ioan Coltor, ca unul, care l-am cunoscut de aproape în calitate de fost secretar general la Ministerul Sănătății, s'a adăogat și înalta însărcinare din partea dlor I. Mihalache, președintele partidului național-tărănesc, precum și a dlui D. R. Ioanișescu, cu care defunctul a colaborat la opera de guvernământ, — de a transmite familiei cele mai simțite condoleanțe pentru încercarea grea la care a fost expusă.

„Golul lăsat în sufletul meu, care am lucrat cu el numai câteva luni, e mare; îmi închipulesc imensitatea vidului, care se resimte aici în Blaj, precum și la toți cei cari au avut norocul să se înfrupte mai multă vreme de bunătatea lui sufletească și de flacăra scânteletoarei lui inteligențe. Vorba lui era un balsam odihnitor. Numai un suflet inzestrat cu cele mai admirabile calități putea să reverse simpatia ce o împrăștiă în jurul său Ioan Coltor.

„Altor le este dat să arete rolul preponderent ce l-a jucat decedatul înainte și îndată după împlinirea idealului național.

„La ministerul Muncii și al Sănătății, în

scurt timp după înscăunarea ca Ministru Subsecretar de Stat, a produs o impresie de ultimă organelor tehnice prin extraordinar de rapida înțelegere a problemelor, chiar și a celor de specialitate. În vremurile grele prin cari trecea țara, când numărul celor cari aveau nevoie de ocrotire era îngrijorător, ministrul Coltor răsbea cu cuvântul și cu credința lui.

„N'a fost un singur om, care să părăsească biroul lui cu fruntea încreștită. Bunătatea lui sufletească fascina pe toți, inteligența lui se înălța în văzduh, deasupra, fără să se simtă lovitura de aripă.

„De multe ori după plecarea lui dela Minister se pomenea numele lui și vederile lui clare în chestiuni grele.

„Pleacă dintre noi această mândrie a Ardealului, această mândrie a partidului național-tărănesc, această mândrie a României Mari.

„Pleacă dintre noi acest mare creștin, acest înfocat propovăduitor al păcii, el pleacă pentru a intra în posesia păcii permanente și suverane: pacea paradisiului. Noi înțelegem, că plutesc în aler vorbele „non omnis moriar“, nu tot ce am fost eu a intrat cu mine în mormânt. Să-i fie țărâna ușoară!”

Durerea „Astrei“

Prin toată activitatea lui, pâr. Coltor a fost strâns legat de viața culturală a Ardealului și, în special, de cea mai de seamă asociație care lucrează în acest ogor: „Astra“ culturală. Durerea acestei instituțiuni o tălculește d. director *Alex. Lupeanu-Melin*, precum urmează:

„Prăbușirile neașteptate sunt totdeauna zguduitoare. Copacul de pe culme, căruiă securea nemiloasă îi taie rădăcinile dătătoare de viață, căzând, umple de vuet dureros un codru întreg, până la margini de zări. O asemenea catastrofă în sânul naturii stoarce plânsul de jale din fiecare ramură și firicel de iarbă, reunite prin aceeași soartă, în marea comunitate a firii.

„Indoliata privești, pe care o avem în față, este asemănătoare cu zguduitoarea prăbușire a copacului de pe culmi. Și durerea noastră a tuturor nu este mai mică decât a

chipulrea ta! Atunci putem repeta cuvintele prorocului: *Stricatu-s'a bucuria inimii noastre, întorsu-s-a întru plângere jocul, veselia noastră! Căzut-a cununa capului nostru. Vai nouă!*

Și împotriva acestui dușman rece și calculat care este moartea, tu, om pământean, pare că nu ai nici o armă de apărare, nici un adăpost pentru refugiere. Moartea pe toți ne stăpânește, încă din clipa când Creatorul lumii a rostit, asupra primului om, sentința crudă, amară, dureroasă și inapelabilă: „pământ ești, omule și în pământ te vei întoarce!”

Și totuși! Și totuși! Avem o armă și împotriva morții! Este *arma credinței* și a învățăturii creștinești!

De astă dată însă, eu nu voi încerca să vă dovedesc că „cu moartea toate se gată“, nu voi încerca a vă dovedi cu argumente teoretice, că după aceasta viață trecătoare, mai trebuie să fie și o altă viață netrecătoare. Nu voi cita paginile Scripturii, nici vă voi expune învățătura Bisericii creștinești, cari ne asigură, că suntem numai trecători pe acest pământ, și că timpul acestei vieți este numai o pregătire pentru o altă viață, ce va să fie. Nu vă voi cita pentru aceasta cuvintele Sf. Apostol Pavel: „că nu avem acel pe pământ cetate stătătoare, ci ceea ce va să vină o căutătam“. Nu vă voi vorbi despre acel *inquietum est cor nostrum* — neliniștită este inima noastră, — a sf. Augustin, nici voi repeta convingerea marilor filosofi și învățați, cari cred

într'o înviere din morți, într'o altă viață de după moarte.

*

În fața sicriului canonicului Coltor mie-mi ajunge să vă *pot înșira viața lui, să mă refer la credința lui*.

Cine l-a cunoscut, cât de puțin, va recunoaște, că rar s'a putut vedea un om mai plin de credință, un suflet fără vicleșug, un preot ce *nizua zilnic spre virtute și perfecțiune*, așa cum a fost el.

Viața lui a fost o *predică a credinței într'o altă lume*, netrecătoare, unde se dă răsplata deplină a faptelor săvârșite pe pământ.

Născut în Blaj, la 25 Septembrie 1886, din părinți de condiție modestă: tatăl său fusese culegător tipograf, tânărul Ioan, singurul frate între alte trei surori în viață, după terminarea școlilor primare și secundare, în toamna anului 1904 este trimis de către fericitul Mihail la Colegiul Urban de Propaganda Fide din Roma, pentru a urma studiile teologice. Trei ani mai târziu, la 31 Martie este făcut lector sau ceteț, incurând ipodiaton și diacon, iar la 27 Martie 1910, prin punerea mânilor fericitului episcop Vasile Hossu este hirotonit de preot. Celebrând prima sfântă-liturgie în Basilica Vaticană, la mormântul Sf. Apostol Petru — acolo unde avea să mai revină de câteva ori celebrând, cu prilejul pelerinajelor naționale pe cari le-a aranjat și le-a condus în anii jubilarii 1925, 1930 și 1933.

firicelelor de iarbă, cari sunt cutremurate prin surprindere, de pierderea avantpostului din bătaia tempestărilor, ce n'a împărțit decât ocrotire, nădejdi de mai bine și siguranță pentru ziua de mâine.

„Asistăm la întristătorul prohod al unei mari personalități din viața publică a neamului nostru. Un ales fiu al Blajului bătrân, unul dintre urmașii vrednici ai vechilor cărturari, pururea frământați de problemele istovitoare ale progresului și de spinoasele cărări ale spiritualității, pleacă astăzi dintre noi, în dangăt sfâșietor de clopote și în regrete generale.

„Viața profesorului și canonicului Ioan Coltor, prin tradiția aproape biseculară, din care s'a hrănit aici, între venerabilele ziduri ale școlărilor și sanctuarelor din Blaj, a fost, deodată cu alte nenumărate și excepționale calități, și o necurmată și stăruitoare muncă în ogorul culturii obștești. Sufletul să generos s'a împărțit statornic, aproape un sfert de secol, între catedra dela școală, între altarul dădător de haruri dumnezeiești, și între amvonul de orator public, fie aici în această incintă păstrătoare de mari amintiri, fie în modestele bisericuțe de lemn din largul Transilvaniei, fie în adunări ocazionale de prin vetrele satelor noastre, oriunde era nevoie de un îndemn, de un impuls național sau cultural.

„Și ce alta sunt buzele preotului, propovăduitor al veșnicilor adevăruri decât tulnic departe răsunător, care pune temelile nepieritoare ale culturii celei adevărate?! Iar la noi, pe meleagurile Ardealului, preotul n'a fost numai tihnitul răsfoitor de molitvelnice și ceasloave, ci și marele animator al tuturor ideilor de progres și înaintare.

„Canonicul Ioan Coltor n'a fost niciodată avar cu darurile minții și ale inimii sale. L-au cunoscut țărani noștri în tot lungul și latul țării, până în cele mai infundate sătulețe de munte și de câmpie, nu numai în calitate de propagandist politic, dintre cei omenoși, ci și ca răspânditor de gânduri și avânturi culturale. Despre cine s'ar mai putea spune, că sătenii cu mic și mare, tineri și bătrâni, l-au purtat în adevărate triumfuri, între podoabe de scoarțe și porți înflorite, după câte un ciclu

de cuvântări în biserica satului, sau după câte-o conferință populară între pereții vreunei școle sărăcăcioase?

„Răposatul în Domnul a avut, în viața sa de infatigabil apostol al cuvântului bun, nenumărate asemenea despărțiri de poporul care-l glorifica cu adevărat. Mulți dintre noi au văzut cu ochii primiri și despărțiri ca acestea, întovărășind în drumurile sale de apostolie pe marele orator de masse dela Blaj.

„În slujba culturii și a luminării de obște și-a pus cu prisosință și agiul condei, cu care l-a înzestrat Dumnezeu. În zeci de mii de exemplare s'au răspândit foliantele sale de „novene“ și cucernicie creștinească, ori biografia pe înțelesul tuturor a Sf. Tereza din Lisieux, pe care atât de mult o adora. Un timp a fost și director de revistă culturală, până când alte îndatoriri nu l-au smuls condeiul din mână și l-au chemat aproape statornic în capitala țării, să servească interesele bisericii sale și ale celor cu dureri multe și cu mângăieri puține.

„Pentru preocupări și fapte ca cele înșirate mai sus, precum și pentru interesul pe care îl purta îndrumării culturale a neamului nostru, „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român“ l-a avut, un ciclu întreg, membru în comitetul său central de conducere.

„Având încredințarea specială din partea domnului președinte al Astei, să reprezint aici vechea noastră instituție culturală, ale cărei gânduri și ținte au fost slujite cu atâta strălucire de răposatul în eroica sa carieră de apostol, cu profundă pietate depun prinosul de recunoștință a comitetului central și al întregii instituțiuni.

„Fie-i partea cu dreptii, precum i-a fost sufletul pururea aprins de dragostea celor mulți!“

Alte cuvântări

În numele presei și a liceului „Principesa Ileana“ din Cluj a vorbit, cu multă duiosie, pâr. *Septimiu Popa*. — Orașul Blaj, pentru care Dr. Coltor a fost o mândrie și un binefăcător, și-a exprimat durerea prin graiul d.

prof. *Gr. Pădureanu*, președ. comisiei Interimare. — „Casina Română“, al cărei președinte a fost răposatul, i-a adus prinos de recunoștință prin vpreședintele ei, *Dr. Ioan Bianu*. — În urmă, d. *Dr. Coriolan Suciu* a spus ultimul cuvânt de rămas bun, în numele „Societății meseriașilor și comercianților din Blaj“ cu care regretatul, fiu de meseriaș, a avut totdeauna cele mai strânse legături.

Se lasă umbrele amurgului peste intrata cetate de școală, când, la orele 5 se formează impunătorul convoi, care petrece la groapă sicriul canonicului Dr. Ioan Coltor. Seara întinde zăbranic cernit peste fire. Clopotele catedralei plâng, cu dangăt prelung, pe acela, care atâta vreme a fost clopotul de argint al întâiului amvon de predică din biserica noastră...

... În fața mormântului, ultimele rugăciuni și lacrimi multe... Întâii bulgări de pământ cad pe sicriu, cu sunet surd, lugubru... E noapte grea. Intunec și tăcere adâncă. Firea, îmbrăcată în negru, ia parte la durerea tuturor: *Canonicul Dr. Ioan Coltor s'a dus, pe veci, în lumea dreptilor! — În veci pomenirea lui!*

Rectificare pentru „Universul“. Facem loc cu plăcere rândurilor de mai jos, trimise de pâr. Brumboiu ziarului „Universul“, spre a îndrepta o mică și tendențioasă greșală a unui redactor hiperortodox, cu atât mai vârtos, că marele cotidian dominant nu pare a se fi grăbit cu publicarea lor.

„În ziarul „Universul“, Nr. 355 din 29 Decembrie 1933, s'a publicat un articol intitulat: „Un monument istoric — Biserica Brâncoveanu din Făgăraș“. — Autorul articolului a cercetat, mai zilele trecute, biserica noastră și subsemnatul i-am dat toate deslușirile de cari s'a interesat și pe cari le-a utilizat în articolul său.

Când însă autorul articolului spune delăsine, că la instalarea episcopului Ioan Giurgiu-Pataki, — act săvârșit la 17 August 1723, în biserica lui Constantin Brâncoveanu „pe care o iau cu forța dela ortodocși“, afirmă un neadevăr.

Autorul n'ar trebui să-și permită aruncarea

Reintors în patrie în vara anului 1910, funcționează cât-va timp în birourile oficiului arhidiecezan, de unde trece ca preot capelan la Cluj, unde are prilej să facă pastorație pe terenul unui oraș mare, cu credincioși de toate categoriile, predicând, instruind, provăzând bolnavi, combătând curente și secte potrivnice bisericii noastre.

Revine din nou la Blaj ca profesor la Academia teologică, la catedra de teologie morală și pastorală, pe care o ilustrează până după războiul mondial, cu întrerupere de mai bine de un an, ca preot administrator la Orlat, înlocuind pe parohul de acolo refugiat, pe Părintele Ion Agârbiceanu, și unde a reușit prin viața și predicarea sa să readucă la sânul bisericii credincioșii cari apucaseră să îmbrățișeze doctrine sectare, punând totodată temelia unei pastorațiuni ideale, ale cărei efecte se mențin și astăzi.

La 1918, revenind la Blaj, este un aprig propagandist al visului național și un pacificator al valurilor răscolite de revoluția dela încheierea războiului mondial.

La 1919 Consiliul Dirigent îl destinează de Consilier tehnic la Conferința de pace dela Paris, în delegația românească. Cunoșcând limbile europene, franceză, engleză, italiană, a folosit mult țării și cauzei noastre prin legăturile pe cari a știut să și-le facă printre delegații și ziarisții altor neamuri, cu cari împreună au cercetat zonele de război și

cele litigioase dela hotarele diferitelor țări. Cetățenii din Fiume au fost agrăți de dânsul pentru prima dată, într-o mare întrunire publică ținută în sala teatrului de acolo, ca cetățeni italieni: cittadini fiumani, cittadini italiani...

Ales deputat în primul parlament al României întregite și de atunci încotinu ales în toate legislaturile, cu excepția uneia singure, când în vremea alegerilor se găsea în America, într-o misiune culturală-economică, de acum înainte Ioan Coltor se dovedește și ca un *bărbat politic de valoare*, apreciat deopotrivă de partidul său național, — mai târziu național-țărănesc — ca și de adversarii săi, pentru spiritul său temperat și împăciuitor, în același timp însă hotărât și devotat programului partidului.

În timpul acestor ani se dă lupta pentru *câteva probleme de viață ale bisericii unite*. Chestiunea Legii Regimului Cultelor, chestiunea școlilor confesionale, chestiunea Concordatului dintre România și Sf. Scaun, chestiunea salariilor preoștilor românești unite, au găsit în canonicul Coltor un protagonist fără pereche, și cei ce au urmărit mai departe desfășurarea acelor lupte pentru existență ale Bisericii noastre, nu vor uita de sigur meritele și vrednicia deputatului, din 1925 începând și canonicului Dr. Ioan Coltor.

Ascenziunea lui politică a culminat în chemarea lui ca Subsecretar de Stat în gu-

vernele Valda-Voevod, din 1932, la Ministerul Sănătății.

Mare a fost mândria noastră, când pentru prima dată *un preot al Bisericii unite* a făcut jurământul de sfetnic al Tronului, și mare a fost bucuria noastră, când la postul ce i s'a încredințat, canonicul Coltor, care până atunci cunoștea chestiunile sanitare doar pe urma vizitelor la bolnavii din spitale — a făcut față noii sale situații, spre încântarea celor ce și-au pus încrederea întrânsul și spre mulțumirea întregului corp medical al țării.

Dar în mijlocul tuturor acestor ani de preocupări de politică și de parlamentarism, canonicul Coltor n'a încetat un moment de a rămâne preotul curat, credincios idealului preoțesc. Au fost răstimpuri când venea în fiecare săptămână dela București, pentru ca în vremea cât lipsea de acolo să țină misiuni populare în cutare parohie din Ardeal, să țină 3—4 zile de exerciții spirituale pentru preoți ori călugărițe, fie la Blaj, la Lugoj, la Oradea ori la Cluj etc.

Cine ar putea, așa în pripă, să spună numărul cuvântărilor sale bisericesti, ținute cu astfel de prilejuri? — Pușini vor ști că și pe vremea cât a fost subsecretar de stat zilnic, în fiecare dimineață, chiar după nopți petrecute în diferite consilii și sfaturi, el slujea *Sf. Liturgie* în bisericuța noastră din Strada Polonă!

Ce să mai spun despre bunătatea inimii!

unei asemenea acuze, care are darul de-a jigni foarte multe suflete atașate acestei biserici, și a induce în eroare pe toți cititorii ziarului „Universul”, pe care noi îl dorim imparțial și lipsit de afirmații tendențioase.

Vă rog, Domnule Director, să binevoiți a dispune publicarea acestei observări în ziarul D-voastră, „Universul”. — *Moise Brumboiu*, parohul bisericii Brâncoveanu și vicar foraneu arhiepiscopesc.

Problemă uitată

Câteva observațiuni la chestiunea baptistă

Valul vremii, cu potop de senzații mereu înalte, ne-a făcut să uităm aproape o problemă de capitală importanță pentru Biserica noastră: *Chestiunea baptistă*. Ea rămâne, totuși, una din cele mai grele și mai arzătoare din câte avem. De aceea trebuie să ne ocupăm mereu de ea și să căutăm fără încetare mijloacele cele mai potrivite pentru a stărpi această buruiănă din holda credinței. Șirele ce urmează, răzimate pe modesta experiență pastorală a celui ce iscălește, vrea să fie o mică contribuție la atingerea acestui scop.

Cum să tratăm cu pocăiții? Asta-i întrebarea. Răspunsul nu-i tocmai ușor. Fiindcă sunt fanatici. Nu raționează, ci urmează orbește toate negliabiile cu cari îi îndoaie conducătorii lor. Apoi sunt niște paraziți, cari trăiesc din neștiința credincioșilor noștri în materie religioasă. — Se lătesc însă văzând cu ochii. Cine e chemat și cine e pus să ducă lupta cu ei? Și cum?

Evident, unul fiecare din noi are această datorie. Aici suntem toți de acord. Ne deosebim însă în răspunsul la cealaltă întrebare: cum? Foarte importantă însă, fiindcă reușita depinde în mare măsură de tactica preotului. El bine, mi-s'a dat ocazia să discut de multe ori cu frații preoți despre acest lucru. Cei mai mulți erau de părerea, că pocăiții nu trebuie băgați în seamă, *nedându-le nici o importanță*. Cu cât le dai mai mare importanță — spuneau — cu cât îi cercetezi și discuți mai mult cu ei, cu atât devin mai încăpăținați și mai incre-

zuți. Și la prima privire, judecata pare întemeiată. Dacă merge preotul la ei acasă, atunci devin mândri, lăudându-se pe toate căările, că „a fost preotul la mine și a voit să mă învețe, dar n'a putut căci și eu știu Scriptura”. Dacă îl întâlnești pe drum sau pe câmp, și-l oprești ca să discuți cu ei, din nou se laudă, că „ai văzut cum umblă „preotul” după noi?” Așa încât ai crede, că au dreptate aceia dintre preoți cari susțin că nu trebuie băgați în seamă.

Totuși această părere e cu totul greșită! Lupta trebuie angajată direct și dusă până la capăt, cu tenacitate. La început sunt puține șanse de reușită, lovindu-te de fanatismul și încăpăținarea lor. Dar, încetul cu încetul, încep să cedeze și să recunoască, că adevărata cale a mântuirii e calea sf. biserici. Această izbândă însă nu se poate câștiga decât *ținând zilnic contactul cu ei, interesându-ne încontinuu despre toate acțiunile lor*.

Trebuie cercetați la ei acasă, unde cu sf. Scriptură în mână și pe baza acestora să începi discuția. E natural, că preotul trebuie să fie stăpân — în înțelesul strict al cuvântului — pe sf. Scriptură, având la bază o pregătire teologică temeinică. Altfel riscă să fie prins cu întrebări la cari nu le poate răspunde întărindu-l astfel în rătăcirea lor.

Încă o dovadă: din praxa pastorală. Acolo unde preotul e indiferent, baptiștii își fac menderile în bună voie. Și — durere — sunt multe parohii de acestea. — Acolo însă unde preotul stă de capul lor, se văd rezultate îmbucurătoare. Și anume, văzând credincioșii noștri că nu-i slăbești și că le cercetezi chiar și adunările lor — cum mi-s'a dat ocazia să fac — se tem să mai „urmeze”, știind că se întâlnesc cu preotul. În felul acesta îi împiedeci să se înmulțească. Odată împiedecați a se înmulți, stagnează un timp oarecare. După aceea încep să revină la sânul bisericii, cu adevărat pocăindu-se de ceea ce au făcut și au crezut.

Aceasta e prima și cea mai importantă metodă de care trebuie să se folosească fiecare dintre preoți, dacă vrea să aibă rezultat bun.

A doua, nu mai puțin importantă e: *să observe legal* în multe parohii pocăiții au case

de rugăciuni fără să fi îndeplinit cerințele legii care prevede clar formalitățile ce trebuie îndeplinite la deschiderea unei atare case. Preotul e dator să cerceteze! Să intervină la autoritățile în drept, cerând anchetarea și sancționarea legală. Și mai ales trebuie să ne opunem categoric și să-i împiedecăm cu toate mijloacele ce ne stau la îndemână, ca să nu-și zidească biserici. Ca exemplu amintesc încercarea lor de a-și zidi biserică în parohia S. între biserica noastră și casa parohială. Neavând însă îndeplinite cerințele legii, a fost dărâmată.

Mai departe: *nu lăsa să vină predicatori străini în parohii!* Aceștia aproape niciodată n'au legitimația în ordine. Așa mi-s'a dat cazul mai anul trecut, între multe altele, că au venit în parohia S. două dudui foarte elegante și prietinoase, care își ziceau că sunt „profesoare baptiste” dela București. Acestea au adunat al mulți copii din sat și dându-le bomboane și câte un Leu, au început să țină cu ei ore de catizează. Le-a fost însă mai mare mirarea când împreună cu șeful de jandarmi le-am cerut legitimația. Se înțelege că neavând nici o legitimație au fost pedepsite cu 1000 Lei și expediate la legiunea de jandarmi din Târgu-Mureș.

Dacă în felul acesta vom tracta cu baptiștii, vom reuși ca să împiedecăm a se mai lăși această molimă, care distruge mai mult ca și oricare obiceiurile bune din parohii, schimbând felul de gândire al credincioșilor noștri.

Pr. Aurel Brumboiu

Văltori politice. Moartea crâncenă a fostului premier I. G. Duca a pus țara într-o situație politică grea și încurcată. În afară de de chestiuni mari ce-și așteptau și altfel rezolvarea, acum se ridică o serie întreagă de noi probleme, dificile, cari trebuiesc totuși rezolvate imediat.

Mai întâi a trebuit să se dea, îndată după cumplita tragedie, guvernului un președinte. Încă în aceeași noapte a și fost dată această moștenire dlui C. Anghelescu, ministrul instrucțiunii, ca celui mai vechiu în gradul de sfințic al tronului. Nu era o soluție definitivă, din

sale, despre curățenia vorbelor și vieții, despre răbdarea calomniilor, cari într-o vreme nu l-au cruțat nici pe el; ce să spun despre darul milostiveniei, cu care ajută adesea și pe cei nevrednici? O vorbă ori o judecată aspră nu și-o permitea decât doar în fața câte unuia din prietenii cei mai intimi!

Ce să spun despre *devoțiunea sa către Prea Curata Vergură Maria și către sf. Tereza de Pruncul Isus*, pe care el a făcut-o cunoscută publicului românesc prin prelucrarea cărții „Ploaie de Roze”. Ce să spun mai ales de chipul cum, cu prilejul ultimului pelerinaj în Italia, la care de asemenea l-am însoțit, *căuta să venereze, celebrând la altarele lor*, pe sfinții bisericii și moaștele lor: la Geneva trupul sfântului Ioan Botezătorul, la Padova ale sf. Antoniu, la Assisi ale sf. Francisc, la Milano ale sf. Carol Boromeu, la Neapoli sf. Iacob della Marche, la Venezia sf. evanghelist Marcu etc. etc. *Presimția poate înconștient*, că în curând va avea fericirea, să-i întâlnească în cealaltă lume? Cine știe!!

Ce să mai spun din viața și activitatea canonicului Coltor?

Că a fost unul dintre primii redactori și colaboratori și mai târziu, în anii 1924 și 1925 directorul excelentei reviste, „Cultura Creștină” și că a fost un prețios colaborator al „Unirii” și „Unirii Poprului”; că a fost membru în comitetul executiv al Partidului Național-țărănesc; că a fost și președinte al Casinei

Române, membru în comitetele atâtor reuniuni și societăți, că era președintele secțiunii arhidiecezane a „Agru”-lui, președinte de onoare a comitetului școlar al Liceului de Fete „Principesa Ileana” din Cluj ș. a. ș. a.

De azi înainte toate acestea slujbe și mări omenești au încetat.

*

Sufletul fratelui nostru Coltor stă astăzi în fața judecății lui Dumnezeu.

Rânduit este omului odată să moară — spune sf. Scriptură și după moarte?

Judecata! — spune același sf. Scriptură. Marea Judecată!

Pe tronuri de stele Marele Judecător al viilor și al morților, — alătura Maica Sfântă, jur împrejur... sfinții și ingerii...

Apărător-procuror: sf. Tereza de Pruncul Isus și sfinții, cu a căror biografie se ocupa în lunile din urmă...

Cartea vieții se aduce înainte... Unul dintre ingerii păzitori deschide la pagina unde stă scrisă viața și activitatea pământească alui Ioan Coltor — și cetește.

Procurorul invoacă cuvintele sfântului Apostol Pavel I. Timotei 5,17: „*Preoții, cei ce-și țin diregătoria, de îndoită cinste să se învrednicească: mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt și învățatură!*”

Apoi invoacă cuvântul dela Matei: c. 25. st. 40, că „*Ceeace ce ați făcut unora dintre acești mici, mie ați făcut!*”

Și atunci, într-o fulgerare de clipită, răsună de sigur sentința:

Bine, slugă bună și credincioasă, peste puțin ai fost credincios, peste multe te voi pune. Intră întru bucuria Domnului tău...

*

Un ultim, scurt cuvânt de adio, acum, surorilor sale iubite și celorlalte rudeni, pentru cari dispăre cel mai iubitor frate, cumnat, unchiu și rudenie.

Un ultim cuvânt de recunoștință și de cerere de deslegare către I. P. S. Metropolitul, al cărui sfințic credincios a fost.

Rămas bun fraților din *Capitlu*, cari îi promit, că îi vor pomeni la sf. slujbă.

Un cuvânt de mulțumită pentru cel ce din mari depărtări au ținut să vină la Blaj, spre a-i da ultima onoare: I. P. S. Episcopului Frențiu, dlor Maniu și Valda foști primminiștri, dlui fost secretar general al Ministerului Sănătății Dr. Deculescu, cari au ținut cu prezența lor să facă dovada preținței și a aprecierii lor, dovada durerii ce o simt pentru pierderea lui.

Un cuvânt de rămas bun tuturor celor ce astăzi au pornit deacasă ca să dea dovada durerii și regretului lor adânc.

Și o rugămintă adresată tuturor: Rugăți-vă pentru sufletul lui, ca Domnul să-l facă odihna cu dreptii!

moment ce partidul liberal nu înclina să-i dea și președinția partidului. După scurte consultări, M. S. Regele a primit demisia dlui Angheliescu și a încredințat cu formarea noului guvern pe d. G. Tătărdescu, ministrul industriei și comerțului, care a și depus jurământul și a început lucrările pentru constituirea listei ministeriale. Până la încheierea foii, aceasta încă nu e definitivă. Se pare totuși, că noul guvern va avea, în mare, fizionomia celui prezidat de I. G. Duca. Un mare punct de întrebare este însă d. Titulescu, care a demisionat și până acum nu a putut fi convins să primească din nou portofoliul externelor.

În același timp și îndată după constituirea guvernului Angheliescu s'au luat măsuri strâșnice pentru asigurarea ordinii în țară și pentru aflarea tuturor vinovaților de crima dela Sinaia. Prin decret-lege s'a instituit *cenșura preventivă* în tot cuprinsul țării și s'a proclamat *starea de asediu* în orașele mari și în județele Prahova și Dâmbovița.

Joi seara, comitetul executiv al partidului liberal a proclamat de șef al său pe d. C. Brătlanu, primministru rămânând d. Tătărdescu.

Cei trei „gardisti“, cari au ucis pe I. G. Duca, (Constantinescu, Caranica și Belimace) au fost prinși. S'au făcut apoi în diferitele puncte ale țării, numeroase alte arestări. Intre cei deținuți este și prof. N. Crainic, gral Cantacuzino și — spre generală surprindere — d. Nae Ionescu, directorul ziarului „Cuvântul“. A provocat senzație faptul, că s'au făcut percheziții și la locuința d. O. Goga și V. V. Tilea. Cercetările continuă în toată țara.

Vremurile sunt excepționale. Gândul nostru întreg să-l avem îndreptat spre țară. Pentru binele și întărirea ei — Domnului să ne rugăm!

Știri mărunte

„Unirea“ începe, cu acest număr, al 44-lea an de viață. Pentru a duce la bun sfârșit noua postate de muncă, ce-i stă în față, imploară ajutorul și binecuvântarea Domnului, în slujba cărui vrea să rămână cu credință neclintită. Cere, în același timp, dragostea și sprijinul înțelegător, moral și material, al cetățitorilor. Neavând nici un alt izvor de venit, viața ei razimă exclusiv pe abonamentele, a căror plată anticipată o cere prin aceasta cu toată stăruința. Vremile rămânând aceleași, neschimbat a trebuit să se păstreze și prețul foii, înscris pe frontispiciul ei, și pe lângă care deschidem prin aceasta nou abonament. — Rugăm insistent mai ales pe restanțieri, să nu-și uite datoria ce au față de noi. Trece în noul an cu o considerabilă datorie la tipografie, pe care nu avem chip să o plătim dacă nu ni-se trimit sumele ce ni-se datorează pe trecut. — În speranța că vom fi înțeleși și ascultați, pornim din nou la drum cu încredere în Dumnezeu și în dreptatea cauzei pe care o apărăm!

Lumina adevărului. Darul lui Dumnezeu este lumină, care luminează pe cei din întunec și umbra morții. Așa a deschis ochii sufletești ai ambasadorului japonez dela Paris, d. Sato. Trecând de curând prin Belgia, s'a botezat, cu întreaga sa familie, intrând în adevărata Biserică mântuitoare. Ceremonialul, deosebit de impresionant, s'a săvârșit la Bruxelles, de către nunțul papal al Belgiei.

„Farul nou“. Ne-a sosit, la redacție, un nou confrate. Apare la București. Poartă titlul din fruntea acestor șire. Vrea să răspundească și el credința și să întărească conștiințele catolice în mijlocul tramăntarilor deconcertante ale zilelor noastre. Apare tot la 2 săptămâni,

sub îngrijirea aceluiași comitet (compus din dd.: Dr. A. Durcovici, Dr. T. Iovanelli, Păr. J. Schubert, I. Dăianu, prof. I. Frollo, V. Hulița, Dr. N. Popa și adv. A. V. Frollo, girant responsabil) care scosese Nrii 6 și 7 din „Crainicul“, cu proprietarul cărui nu s'au mai putut înțelege. — Sperăm că, lucrând acum mai independent, comitetul va reuși să ne dea o publicație catolică de înălțimea pe care i-o impune apariția în capitala țării. Întâiul număr este promițător. De aceea dorim confratelui viață lungă și rodnică în agrul Domnului. — (Se poate abona în București, Str. G-ral Berthelot Nr. 19, cu 100 Lei pe an).

Locale. Duminica viitoare, a Leproșilor, va predica în catedrală pâr. Dr. Nicolae Lupu, profesor al academiei de teologie.

— Luni, la 1 Ianuarie 1934, începutul Anului Nou, pâr. mitropolit Vasile a prăznuit *într-o aniversare*: a nașterii, numelui și hirotonirii. Din acest prilej clerul gremial, corpurile didactice și diferitele asociațiuni din Blaj s'au înfățișat marelui Ierarh spre a-l felicita și a-i prezenta bunele urări ale tuturor. Sentimente pe care le-a tălmăcit, în numele tuturor, pâr. prepozit și vicar Iacob Popa, cărui mitropolitul i-a răspuns, emoționat. A mulțumit pentru dragostea cu care este încunjurat și i-a rugat pe toți să stea și în noul an neclintii la datorie, așa cum se va sili și Dânsul, după puteri, să facă. Atunci darul lui Dumnezeu nu va lipsi!

— Blajul a participat, cu sinceră și adâncă durere, la marea jale a neamului, care și-a pierdut, în chip atât de tragic, pe Primul-ministru. În timp ce la București au început funeraliile naționale pentru așezarea în mormânt a regretatului I. G. Duca, Miercuri în 3 Ianuarie, la orele 14, în catedrala noastră s'au făcut *rugăciuni solemne*, potrivite pentru sguduitoria nenorocire. A pontificat pâr. vicar Iacob Popa, încunjurat de mare sobor preoțesc. Au asistat autoritățile, capitlul, corpurile didactice ale școalelor noastre și public mare. Au rostit cuvinte ocazionale pâr. canonic Dr. Augustin Tătar, prof. Nicolae Comșa, prof. E. Bucur și d. S. Gizdavu, prefectul județului Târnava-Mică.

Spania se cuminește. Guvernul Lerroux s'a prezentat în fața noulor Cortes-uri spaniole. Declarațiunea ministerială fixează ca suprem obiectiv al guvernării reconcilierea tuturor spaniolilor sub legea republicii. Prima lui grijă va fi să restabilească pacea socială, disciplina morală și prestigiul legii. Va respecta opera legislativă a Cortes-urilor. Va căuta să soluționeze problema religioasă respectând deopotrivă conștiința fiecărui cetățean. — Răspunzând acestei declarațiuni, d. Gil Roberto, șeful „Acțiunii Populare“, a cerut o imediată amnestie pentru condamnații politici și o rapidă rezolvare a problemei religioase, dând Bisericii, printr'un concordat potrivit, drepturile și libertățile ce i-se cuvin. — Ceeace guvernul va și face.

† **Semproniu Muntean**, notar public în Alba-Iulia, fiul regretatului canonic cândva Muntean din Blaj, a trecut la cele veșnice Luni, la 1 Ianuarie 1934, în anul 60 al vieții și 20 al fericitei sale căsătorii. — Odihnească în pace!

Mulțumită

tuturor, pentru cuvintele de mângâiere, ce ne-au adresat, cu ocaziunea marelui pierderi îndurate prin trecerea prea de timpurie a neuitatei scumpei noastre soții și mamă.
Familia pr. Câmpeanu

Telefonul „Unirii“

C. Alma. Aveți, Vă rugăm, toată încrederea. Superioritatea bisericească face tot ce omeneste este puțină pentruca preoțimea noastră să-și poată încasa cât mai fără zăbavă ceea ce are de primit de la Stat, acum de-atăta vreme. De sigur, just și echitabil fi, ca preoții să fie cei dintâi la distribuirea bonurilor de impozite, fiindcă ei au fost cei mai nedreptățiți și cu diferitele curbe speciale și cu plata salariilor. Dar un ori și cauzele cele mai drepte răzbat cu greu. — Cur de preoții minoritari ne-au întrecut, este o enigmă pentru care tot nu găsim alt răspuns decât cel vechiu: probabil fiindcă sunt mai puțini la număr; deci operațiunea tehnică mai ușor de aranjat. Cei ortodocși sunt întorciorbă cu noi.

D. București. Am recitit articolul „După alegerea din numărul trecut, și n'am găsit în el nimic de „reformă“ ori de „mitigat“. Judecata pe care am făcut-o nu prea severă și terminii întrebuițați sunt mai curând blânzi decât aspri. Într'adevăr ce-am spus? Că sunt județe în cari credincioșii uniți sunt în majoritate și totuși au ales senator — (nici măcar scuza de a fi ale între liste mai lungi, alor două partide, cu buni și ră deavalmă!) — un dușman declarat al bisericii noastre față de un apărător al ei. Și asta nu odată cu concursu activ al chiar unor preoți de-ai noștri. Acum, nu este asta aberație de necrezut și de neiertat? Găsiți, Vă rugăm, în morala creștină, calificativ mai blajin pentru a caracteriza această monstruoșitate, care dovedește că mulți dintre noi nu cunosc datoriile elementare impuse de morala catolică și de slujba ce poartă, ori, și mai rău le fac uitate pentru alte motive și considerente de ordin ceva mai apropiat decât veșnicia. — Și dacă în această categorie ar cădea — după părerea Dv. — chiar și profesori ai școalelor din Blaj — ceea ce „Unirea“ nu știu și nu are datoria să controleze — ne-ar părea foarte rău; dar adevărul nu se schimbă pentru atăta lucru Amicus Plato, amicus Cicero, sed magis amica veritas!

I. Sibiu. Regretăm, că nu suntem de aceeași părere. Bășicile de venin, pe care le scuipă de câțiva vreme vechiul ateu și recentul atleat al ortodoxiei bătăioase G. B. Duică în subsolul viciat al „Telegrafului“ sunt ultimele sbârleli ale unui bătrân care pe vremea a fost învățat, dar n'a mai rămas decât rău. Valoarea lor științifică nulă, precum și respectul datorat activității din trecut a autorului a provocat o semnificativă tăcere generală în jurul acestor primitive răutăți, brodate pe texte răstălmăcite și într'un limbaj certat nu numai cu literatura, ci și cu bunul simț. — Ce să-i faci? Și bătrânețea este de multe feluri!

FRIDERIC HÖNIG

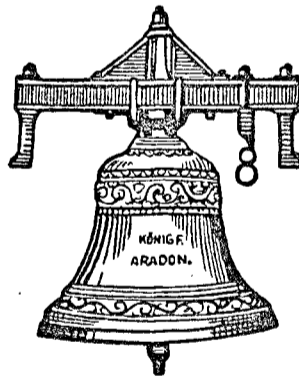
ARAD, STRADA BARIȚIU 10-21

Cea mai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime, din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanță mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invenție proprie licențiate

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376.

21

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ
Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu. eferuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

8-7 999